

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GEORGES COSMAS

3 päivänä heinäkuuta 1997 *

I Alustavia huomautuksia

— ettei 4 artiklan mukaan vaadittavia tietoja ole siinä tarkoitetuissa liikeasiakirjoissa.”

1. Yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään ratkaisemaan Oberlandesgericht Düsseldorfin EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla esittämä ennakkoratkaisukysymys. Kysymys koskee 9.3.1968 annetun ensimmäisen yhtiöoikeudellisen direktiivin¹ (jäljempänä ensimmäinen direktiivi) 6 artiklan tulkintaa.

3. Ensimmäisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetään seuraavaa:

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

2. Ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yhtiöt julkistavat ainakin seuraavat asiakirjat ja tiedot:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä asianmukaiset seuraamukset sen varalta:

— —

— ettei tasetta ja tuloslaskelmaa julkisteta 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa² säädettyllä tavalla

f) tase ja tuloslaskelma jokaiselta tilikaudelta. Taseen sisältävässä asiakirjassa on oltava tiedot niistä, joiden on lain mukaan varmistettava sen oikeellisuus. Saksan — — lainsäädännön mukaisten 1 artiklassa tarkoitettujen rajavastuuyhtiöiden — — osalta velvollisuutta noudattaa tätä säännöstä lykätään siihen asti, kunnes on pantu täytäntöön direktiivi, joka koskee taseen ja tuloslaskelman tietojen yhteensovittamista — —. Neuvosto antaa edellä

* Alkuperäinen kieli: kreikka.

1 — Niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi, 9 päivänä maaliskuuta 1968 annettu ensimmäinen neuvoston direktiivi 68/151/EY (EYVL L 65, s. 8).

2 — Direktiivin kreikankielisessä versiossa mainitaan virheellisesti g alakohta.

tarkoitettua direktiivin kahden vuoden kuluessa siitä, kun tämä direktiivi on annettu.”

III Tosiseikat

4. Verband deutscher Daihatsu-Händler eV (jäljempänä Verband), joka on Daihatsu-merkkisten autojen saksalaisten jälleenmyyjien yhteenliittymä, pyysi 14.6.1991 päivätyllä hakemuksellaan Amtsgericht-Registergerichtiä toimittamaan sille Daihatsu Deutschland GmbH -yhtiön (jäljempänä Daihatsu Deutschland)³ taseet vuosilta 1989 ja 1990. Saksan toimivaltainen viranomaisena hylkäsi kyseisen pyynnön ja ilmoitti asianomaiselle, ettei taseita ollut toimitettu ja ettei ollut olemassa oikeudellisia keinoja velvoittaa Daihatsu Deutschlandia toimittamaan kyseisiä tietoja, erityisesti siitä syystä, että Amtsgericht ei ole toimivaltainen toteuttamaan viran puolesta tällaisia velvoittavia toimenpiteitä ja ettei hakijalla ole oikeutta vaatia tällaisten toimenpiteiden toteuttamista.

5. Haettuaan ensimmäisen kerran muutosta tähän hylkävään päätökseen tuloksetta Verband saattoi asian ennakkoratkaisupyynnön tehneen tuomioistuimen käsiteltäväksi (weiter Beschwerde) vaatiessa, että toimivaltainen

Registergericht määrättäisiin velvoittamaan Daihatsu Deutschland toimittamaan *Handelsgesetzbuchin* (Saksan kauppalaki, jäljempänä HGB) 325 §:n 1 momentin mukaisesti kaupparekisteriin vuodesta 1989 alkaen kaikki tilinpäätöksensä, joita se ei vielä ollut sinne toimittanut. Lisäksi Verband vaati *Löschungsgesetzin* (laki yhtiöiden poistamisesta kaupparekisteristä) 2 §:n 1 momentin toisen virkkeen nojalla yhtiön purkamismenetelyn aloittamista viran puolesta.

6. Oberlandesgericht Düsseldorf toteaa ennakkoratkaisupyynnössään, ettei Verbandin vaatimuksia Saksan voimassa olevan lainsäädännön mukaan voida hyväksyä. *Löschungsgesetzin* 2 §:n 1 momenttiin ei voida vedota Daihatsu Deutschland -yhtiön purkamiseksi⁴ eikä HGB:ssä anneta jälleenmyyjien yhteenliittymälle oikeutta vaatia toimivaltaisia valtion viranomaisia velvoittamaan Daihatsu Deutschland -yhtiötä julkistamaan taseitaan. Tarkasti sanoen HGB:n 335 §:ssä säädetään nimittäin 10 000 Saksan markan (DEM) suuruisesta uhkasakosta siinä tapauksessa, että yhtiö laiminlyö taseittensa julkistamisen; Registergericht ei kuitenkaan määrää kyseistä uhkasakkoa viran puolesta, vaan ainoastaan

3 — Kysymyksessä on yhtiö, joka vastaa Daihatsu-merkkisten autojen tuonnista Saksaan.

4 — Kyseisen pykälän 19.10.1994 alkaen voimassa olleessa uudessa versiossa säädetään seuraavaa: ”osakeyhtiöt, kommandiittiyhtiöt ja rajavastuuyhtiöt, joilla ei ole omaisuutta, voidaan poistaa rekisteristä yhtiön virallisten edustajien tai veroviranomaisten vaatuksesta taikka viran puolesta. Yhtiön poistaminen rekisteristä vastaa sen purkamista. Selvitystilaan asettamista ei vaadita. Yhtiön kaikkia virallisia edustajia on kuultava ennen rekisteristä poistamista”. Ennakkoratkaisua pyytäneet tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että Saksassa vallitsevan opin mukaan vähäinenkin omaisuus riittää estämään viran puolesta tehdyn rekisteristä poistamisen.

osakkaan, velkojan tai useamman yrityksen yhteisen yritysneuvoston taikka yhtiön yritysneuvoston vaatimuksesta. Näin ollen Verband ei kuulu niihin, joilla on oikeus esittää tällainen vaatimus.

7. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä ongelma koskee edellä esitettyä seikkaa ja liittyy yhteisön oikeuden säännösten tulkintaa koskeviin kysymyksiin, joihin kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisua. Oberlandesgericht Düsseldorf katsoo, ettei Saksan lainsäätaja ole täyttänyt veloitettaan saattaa ensimmäinen direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä, koska se ole määrännyt ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa tarkoitettuja asianmukaisia seuraamuksia, joilla veloitetaan yhtiöt julkistamaan taseensa ja tuloslaskelmansa. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kuitenkin, onko ensimmäisen direktiivin 6 artikla välittömästi sovellettavissa valtion sisäiseen oikeusjärjestykseen siten, että kantaja voisi vedota siihen vaatimustensa tueksi.

IV Ennakkoratkaisukysymys

8. Oberlandesgericht esittää edellä esitettyjen seikkojen perusteella yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan kysymyksen:

”Onko 9.3.1968 annetun ensimmäisen yhtiöoikeudellisen neuvoston direktiivin 6 artiklalla välitön oikeusvaikutus, kun Saksan

oikeuden mukaan (ainoa) seuraamus, jolla pyritään velvoittamaan rajavastuuyhtiö (GmbH) julkistamaan taseensa ja tuloslaskelmansa, on se, että kaupparekisteriä pitävä tuomioistuin voi määrätä enintään 10 000 Saksan markan (DEM) suuruisen uhkasakon, mutta uhkasakko voidaan määrätä vain silloin, kun osakas, velkoja tai useamman yrityksen yhteinen yritysneuvosto taikka yhtiön yritysneuvosto on tätä vaatinut, ja merkitseekö direktiivin säännöksen mahdollinen välitön oikeusvaikutus sitä, että niiden henkilöiden lisäksi, joilla on Saksan oikeuden mukaan oikeus vaatia uhkasakon määräämistä, kuka tahansa voi vaatia sitä tai että tämä oikeus on ainakin jälleenmyyjien yhteenliittymällä, jonka sääntöjen mukaisena tehtävänä on valvoa jäsentensä etuja, kun nämä jäsenet ovat sopimussuhteessa julkistamisvelvollisuutensa laiminlyöneen rajavastuuyhtiön kanssa?”

V Vastaus edellä mainittuun kysymykseen

9. Yhteisön oikeuden kannalta ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen esiin tuomalla oikeuskysymyksellä on seuraavat kaksi ulottuvuutta. Toisaalta siinä tiedustellaan, onko Saksan liittotasavalta toteuttanut sisäisessä oikeusjärjestyksessään asianmukaiset toimenpiteet noudattaakseen ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa sille säädettyjä velvoitteita.⁵ Toisaalta ja vain jos

5 — Ks. tämän kysymyksen osalta myös asiassa C-191/95, komissio v. Saksa, 5.6.1997 esittämää ratkaisuehdotusta.

ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään vastaamaan siihen, voivatko yksityiset, kuten Oberlandesgerichtissä vireillä olevan oikeudenkäyntimenettelyn kantaja, vedota välittömästi ensimmäisen direktiivin 6 artiklaan vaatiakseen toimivaltaista kansallista viranomaista määräämään seuraamuksen yritykselle, joka on laiminlyönyt tilinpäätöksensä julkistamisen, kun kansallisten säännösten mukaan nämä yksityiset eivät kuulu niihin henkilöihin, joilla on oikeus esittää tällainen vaatimus.

A Onko Saksan liittotasavalta määrännyt "asianmukaiset seuraamukset" tuloslaskelman julkistamisen laiminlyönnistä

10. a) Saksan liittotasavalta katsoo, ettei ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa asetettua velvoitetta määrätä asianmukaiset seuraamukset taseiden ja tuloslaskelmien julkistamisen laiminlyönnistä ole vielä noudatettava nyt esillä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa julkistaminen on laiminlyöty. Saksan liittotasavalta vetoaa erityisesti Saksan rajavastuuyhtiöille direktiivin 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa myönnettyyn poikkeusmenettelyyn, johon myös direktiivin 6 artiklassa viitataan. Näiden yhtiöiden osalta julkistamisvelvollisuutta — — lykätään siihen asti, kunnes on pantu täytäntöön direktiivi, joka koskee taseen ja tuloslaskelman tietojen yhteensovittamista — —. Neuvosto antaa edellä tarkoitetun direktiivin kahden vuoden

kuluessa siitä, kun tämä direktiivi on annettu". Saksan liittotasavallan mukaan tämän sisältöistä direktiiviä ei ole vielä julkaistu.

11. Katson, että edellä esitettyyn lähestymistapaan perustuva tulkinta on oikeudellisesti virheellinen. Kyseistä lainsäädäntöä täydennettiin neljännellä yhtiöoikeudellisella direktiivillä,⁶ joten ensimmäisen direktiivin 2 ja 6 artiklassa säädettyjä jäsenvaltioiden velvoitteita on siitä lähtien sovellettava täysimääräisesti. Toisin kuin Saksan liittotasavalta väittää, ensimmäisen direktiivin 2 artiklaan jätetty lainsäädännöllinen aukko on täytetty neljännellä direktiivillä, jonka johdanto-osassa viitataan ensimmäisen direktiivin riidanalaisiin säännöksiin. Siinä todetaan, että direktiivin 78/660/ETY tarkoituksena on sovittaa yhteen kansalliset säännökset, jotka koskevat tilinpäätösten rakennetta ja sisältöä sekä niiden julkistamista "tiettyjen sellaisten yhtiöiden osalta, joihin sovelletaan rajoitettua vastuuta" ottaen huomioon, että "tällaisen yhteensovittamisen välttämättömyys ja kiireellisyys on tunnustettu ja vahvistettu direktiivin 68/151/ETY⁷ 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa".⁸ Lisäksi neljännen direktiivin 47 artiklassa säädetään, että "asianmukaisesti vahvistettu tilinpäätös sekä toimintakertomus ja tilintarkastuksen suorittamisesta vastuussa olevien henkilöiden kertomus julkistetaan noudattaen kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyä, direktiivin 68/151/ETY 3 artiklan mukaista menettelyä".

6 — Perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla, yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä 25 päivänä heinäkuuta 1978 annettu neljäs neuvoston direktiivi 78/660/ETY (EYVL L 222, s. 11).

7 — Ks. edellä alaviite 1.

8 — Direktiivin kreikankielisessä versiossa viitataan virheellisesti 1 kohdan g alakohtaan.

12. Edellä esitetystä ilmenee, että neljännen direktiivin 78/660/ETY voimaantulo on ollut edellytyksenä taseiden ja tuloslaskelmien julkistamisveloitteen täytäntöönpanolle. Näin ollen siltä osin kuin neljännellä direktiivillä on yhteisön oikeusjärjestyksessä otettu käyttöön säännöksiä, jotka koskevat "taseen ja tuloslaskelman tietojen yhteensovittamista",⁹ ensimmäisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan f alakohtaa on sovellettava täysimääräisesti myös Saksan rajavastuuyhtiöihin. Näin ollen Saksan liittotasavallan on vastedes pantava täytäntöön ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa säädetyt asianmukaiset seuraamukset taseen ja tuloslaskelman julkistamisen laiminlyönnistä.

13. b) Saksan liittotasavalta katsoo lisäksi noudattaneensa täysimääräisesti yhteisön säännöksissä ja erityisesti ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa sille asetettua veloitetta ottaessaan käyttöön HGB:n 335 §:ssä säädetyn seuraamusjärjestelmän. Kyseisen pykälän mukaan ainoastaan vähäinen määrä henkilöitä voi vedota oikeutettuun intressiinsä ja vaatia enintään 10 000 DEM:n suuruisen uhkasakon määräämistä yhtiölle, joka ei ole noudattanut julkistamista koskevia sääntöjä. Tämän väitteensä tueksi Saksan liittotasavalta tottaa, ettei asiaa koskevien yhteisön säännösten tarkoituksena ole suojella kaikkia pääomayhtiön ulkopuolisia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, vaan ainoastaan yhtiön velkojia, mukaan lukien sen palkatut

työntekijät. Saksan liittotasavalta katsoo näin ollen perustelluksi sen, ettei HGB:n 335 §:ssä säädettyä uhkasakkoa määrätä viran puolesta, vaan ainoastaan sellaisten tarkoin rajattujen henkilöryhmien vaatimuksesta, joiden etua asia koskee, ja etteivät yhtiön ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt kuulu näihin ryhmiin.

14. Katson, että edellä esitetty väite on virheellinen. Perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdassa, jonka perusteella ensimmäinen ja neljäs direktiivi on annettu, mainitaan tavoite turvata "niin yhtiön jäsenten kuin ulkopuolisten" edut yleensä erottelematta ulkopuolisia eri ryhmiin. Näin ollen "ulkopuolisiin" sinänsä kuuluu muita oikeudenhaltijoiden ryhmiä kuin Saksan lainsäädännön soveltamisalaan jo kuuluvat velkojat.

Ensimmäisen direktiivin johdanto-osassa säädetään, että "— — tärkeimmät yhtiötä koskevat asiakirjat tulisi julkistaa, jotta ulkopuoliset henkilöt voivat tutustua niihin ja saada tietoja yhtiöstä — —". Tästä sanamuodosta ilmenee, että edellä esitetyn julkistamisveloitteen tarkoituksena on antaa tietoja henkilöille, jotka eivät tunne riittävästi yhtiön tilannetta ja sen sisäistä kehitystä, nimenomaan jotta nämä henkilöt voisivat arvioida, kannattaako heidän aloittaa oikeussuhde kyseisen yhtiön kanssa tai jatkaa sitä. Toisin sanoen edellä esitettyjen säännösten tarkoituksena on taata yhtiöiden toiminnan mahdollisimman laaja avoimuus. Tämän vuoksi niissä säädetään kaikkia koskevasta tiettyjen sellaisten tietojen julkistamisesta,

9 — Ensimmäisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan f alakohta.

joista jokainen voi päätellä kyseisten yhtiöiden oikeudellisen ja taloudellisen tilanteen.

on selvää, että kyseiset henkilöt kuuluvat niihin "ulkopuolisiin", joiden edut perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdassa ja ensimmäisen direktiivin 2 ja 6 artiklassa on tarkoitus taata.

15. Näin ollen tästä avoimuudesta hyötyvien henkilöiden ryhmän rajoittaminen on kyseisten säännösten tarkoituksen ja sanamuodon vastaista. Yhteisön lainsäätäjä on mielestäni perustellusti todennut, että oikeudenhaltijoiden rajaaminen on mahdotonta yhtiöiden ja muiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden välisten sopimus- ja kauppasuhteiden monimuotoisuuden vuoksi. Tämän vuoksi mielestäni ensimmäisen direktiivin 6 artiklan kaikkein oikeimman tulkinnan mukaan niiden henkilöiden ryhmä, joilla on oikeutettu intressi vaatia seuraamusten määräämistä julkistamisen laiminlyönnistä, sekoittuu johdonmukaisesti ajatellen erityisen laajaan ryhmään henkilöitä, joiden oikeus avoimuuteen pyritään nimenomaisesti takaamaan perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdassa ja ensimmäisessä direktiivissä.

17. Saksan lainsäädännössä ei taata näiden henkilöiden oikeutta saada tietoa sen yhtiön talouden kehityksestä, jonka kaupallisina edustajina ne toimivat, koska nämä henkilöt eivät voi turvautua minkäänlaiseen oikeudenkäyntimenettelyyn, jolla kyseinen yhtiö voidaan velvoittaa julkaisemaan tilinpäätöksensä. Näin ollen katson, ettei Saksan liittotasavalta ole noudattanut sille ensimmäisen direktiivin edellä mainituissa artikloissa säädettyjä velvoitteita.

16. Mielestäni pääasiaan liittyvät tosiseikat ovat erityisen valaiseva esimerkki, joka osoittaa tarpeen määrittää mahdollisimman laajasti niiden henkilöiden ryhmä, joilla on oikeutettu intressi vaatia, että yhtiöt noudattavat julkistamisvelvoitetta. On ymmärrettävää ja oikeutettua, että yhtiön kaupalliset edustajat ovat kiinnostuneita yhtiön talouden kehityksestä, sillä näiden edustajien ammatillinen tilanne on olennaisella tavalla yhteydessä kyseiseen yhtiöön. Lisäksi mielestäni

18. Edellä esitettyyn voidaan lisätä muutamia huomautuksia seuraamusten luonteesta ja tehtävästä yhteisön oikeudessa. Periaatteessa olisi huomattava, että vaikka erityisesti 6 artiklassa säädetystä velvoitteesta säättää "asianmukaiset seuraamukset" sellaisille yhtiöille, jotka rikkovat tilinpäätöstensä julkistamisvelvoitetta, ei olisi säädetty ensimmäisessä direktiivissä, vastaava velvoite jäsenvaltioille seuraisi välillisesti perustamissopimuksen 5 artiklasta sekä lisäksi yhteisön säännösten velvoittavasta luonteesta yleensä. Tarkemmin sanoen oikeuskäytännössä tunnustetaan, että "perustamissopimuksen 5 artiklan määräyksissä velvoitetaan jäsenvaltiot määräämään seuraamuksia yhteisön

oikeuden rikkojille samalla tavoin kuin kansallisen oikeuden rikkojille”.¹⁰

19. Koska direktiivin 2 artiklassa vaaditaan jäsenvaltioita toteuttamaan ”tarvittavat toimenpiteet” sen varmistamiseksi, että yhtiöt julkistavat myös tilinpäätöksensä, tällä säännöksellä veloitetaan mielestäni ottamaan käyttöön seuraamusjärjestelmä. Oikeussäännön soveltaminen liittyy välittömästi valtion pakkokeinoihin, joita käytetään preventiivisinä tai repressiivisinä kyseisen säännön noudattamisen takaamiseksi. Se, että yhteisön lainsäädännössä ei ainoastaan veloiteta jäsenvaltiot toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, vaan vaaditaan myös asianmukaisten seuraamusten määräämistä, osoittaa näille seuraamuksille annetun merkityksen yhteisön lainsäädännössä erityisesti tilinpäätösten julkistamisen yhteydessä.

20. Oikeuskäytännössä annetaan lisäksi perusteet seuraamuksen asianmukaisuuden määrittämiseksi. Esimerkkinä voidaan antaa asiassa komissio vastaan Kreikka¹¹ annettu tuomio, jonka 24 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Vaikka jäsenvaltiot voivat itse päättää seuraamuksista, on niiden erityisesti valvottava

sitä, että seuraamukset yhteisön oikeuden rikkomisesta ovat aineellisilta ja menettelyllisiltä edellytyksiltään samankaltaisia kuin luonteeltaan ja merkitykseltään vastaavaan kansallisen oikeuden rikkomiseen sovellettavat seuraamukset ja että *seuraamukset ovat aina tehokkaita, subteellisia ja varoittavia*” (kursivointi tässä).

21. Pääasiaa koskevat tosiseikat osoittavat, ettei HGB:n 335 §:ssä säädetty seuraamus ole tehokas, koska sillä ei ole voitu estää Daihatsu Deutschlandia pitämästä tilinpäätöksistään salassa eikä onnistuttu varmistamaan edellä mainittua oikeutta avoimuuteen sellaisena kuin siitä säädetään yhteisön oikeudessa Verbandin hyväksi. Tämä huomautus riittää mielestäni osoittamaan, ettei edellä mainitussa Saksan säännöksessä ole otettu käyttöön ensimmäisen direktiivin 6 artiklan säännösten mukaista seuraamusta.

22. c) Koska ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle on annettava vastaus, josta on hyötyä pääasiana olevan riita-asian ratkaisemisessa,¹² mielestäni on tarpeen tuoda esiin myös seuraavat seikat: koska HGB:n 335 §, kuten edellä on osoitettu, ei ole kansallinen toimenpide, jolla ensimmäisen direktiivin säännökset olisi saatettu asianmukaisesti osaksi Saksan oikeusjärjestystä,

10 — Ks. esimerkiksi asia 68/88, komissio v. Kreikka, tuomio 21.9.1989 (Kok. 1989, s. 2965, 22 kohta).

11 — Mainittu edellä alaviitteessä 10.

12 — Ks. yhdistetyt asiat 253/78, 1/75, 2/75 ja 3/75, Giry ja Guerlain ym., tuomio 10.7.1980 (Kok. 1980, s. 2327); asia 172/84, Celestri, tuomio 21.3.1985 (Kok. 1985, s. 963); asia 239/84, Gerlach, tuomio 24.10.1985 (Kok. 1985, s. 3507); asia 35/85, Tissier, tuomio 20.3.1986 (Kok. 1986, s. 1207); yhdistetyt asiat C-58/95, C-75/95, C-112/95, C-119/95, C-123/95, C-135/95, C-140/95, C-141/95, C-154/95 ja C-157/95, Gallotti ym., tuomio 12.9.1996 (Kok. 1996, s. I-4345) ja asia C-280/91, Viessmann, tuomio 18.3.1993 (Kok. 1993, s. I-971, 17 kohta).

kansallisen tuomioistuimen on tutkittava, onko Saksan valtion sisäisessä oikeusjärjestyksessä muita aineellisia tai menettelyllisiä säännöksiä, joiden yhteisön oikeuden mukaisella tulkinnalla saavutettaisiin direktiivissä asetetut tavoitteet. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä¹³ on tunnustettu tämä kansallisen tuomioistuimen velvoite, joka johtuu yhteisön oikeuden ensisijaisuudesta kansalliseen oikeuteen nähden. Käsiteltävänä olevassa asiassa on näin ollen tarkasteltava, voitaisiinko muita kansallisia säännöksiä tulkita ja soveltaa ensimmäisen direktiivin 2 ja 6 artiklassa vaadittuina ”tarvittavina toimenpiteinä” tai ”asianmukaisina seuraamuksina”. Arvioitaessa, voitaisiinko kyseisiä säännöksiä pitää asianmukaisina toimenpiteinä, joilla ensimmäinen direktiivi saatetaan osaksi kansallista oikeusjärjestystä, ratkaisevaksi perusteeksi on katsottava niiden tehokkuus, toisin sanoen, voidaanko niitä soveltamalla velvoittaa tässä tapauksessa Daihatsu Deutschland -yhtiö julkaisemaan taseensa ja voidaanko niillä turvata tämän velvoitteen noudattamiseen pyrkivän Verbandin etuja.

23. Muussa tapauksessa olisi otettava huomioon vastaukseni toinen osa, joka koskee kysymystä siitä, tunnustetaanko ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa välittömästi yksityisille, joihin ei sovelleta HGB:n 335 §:ää,

oikeus vaatia seuraamusten määräämistä yhtiöille, jotka eivät ole julkistaneet taseitaan tai ainakin vaatia, että nämä yhtiöt velvoitetaan julkistamaan taseensa.

B Kysymys siitä, annetaanko ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa oikeus vaatia seuraamusten määräämistä myös henkilöille, joihin ei sovelleta asiaa koskevaa kansallista lainsäädäntöä

24. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä¹⁴ ilmence, että direktiivin säännösten on oltava sanamuodoltaan ehdottomia ja riittävän täsmällisiä, jotta niillä voisi olla välitön oikeusvaikutus niiden jäsenvaltioiden, joille direktiivi on osoitettu, sisäisessä oikeusjärjestyksessä. Saksan hallitus ja Ranskan hallitus — joka oli edustettuna ainoastaan suullisessa käsittelyssä eikä esittänyt kirjallisia huomautuksia — katsovat, etteivät direktiivin riidanalaiset säännökset tetyä edellä mainittuja ominaisuuksia; näin ollen niissä ei anneta henkilöille, joita ei mainita voimassa olevassa Saksan lainsäädännössä, oikeutta vaatia seuraamusten määräämistä yhtiöille, jotka eivät ole noudattaneet tilinpäätösten julkistamisvelvoitetta. Kyseiset hallitukset katsovat, että

13 — Asiassa C-334/92, Wagner Miret, 16.12.1993 annetussa tuomiossa (Kok. 1993, s. I-6911, 20 kohta) yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että ”soveltaessaan kansallista lainsäädäntöä, riippumatta siitä, onko kysymyksessä ennen direktiivin antamista tai sen jälkeen annetut säädökset, kansallinen tuomioistuin on velvollinen tulkitsemaan kansallista lainsäädäntöä mahdollisimman pitkälle direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti —”. Ks. myös asia C-472/93, Spano ym., tuomio 7.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4321) ja asia C-106/89, Marleasing, tuomio 13.11.1990 (Kok. 1990, s. I-4135).

14 — Ks. asia 8/81, Becker, tuomio 19.1.1982 (Kok. 1982, s. 53); asia 152/84, Marshall, tuomio 26.2.1986 (Kok. 1986, s. 723); asia C-91/92, Faccini Dori, tuomio 14.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3325) ja yhdistetyt asiat C-6/90 ja C-9/90, Francovich ym., tuomio 19.11.1991 (Kok. 1991, s. I-5357, jäljempänä Francovich I).

ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa vaaditaan jäsenvaltiota säätämään ainoastaan "asianmukaiset seuraamukset" ja niille jätetään seuraamusten luonnetta, vakavuutta ja ulottuvuutta koskeva erittäin laaja harkintavalta. Näin ollen siltä osin kuin kansallisessa lainsäädännössä on säädetty määrätyn suuruisen rahallinen seuraamus, jonka täytäntöpanoa voi vaatia rajoitettu määrä henkilöitä, ensimmäisen direktiivin 6 artiklan säännöksiin ei voida vedota tämän henkilöryhmän laajentamiseksi. HGB:n 335 §:ssä säädetty rahallinen seuraamus on saatettu ainoastaan tiettyjen oikeudenhaltijoiden käyttöön, eikä Saksan lainsäädännössä tämän perusteella katsota kyscistä seuraamusta asianmukaisimmaksi sellaisessa tapauksessa, jossa pääomayhtiöille määrätyn julkistamisvelvoitteen noudattaminen olisi muiden henkilöiden edun mukaista. Näin ollen oikeudenhaltijoiden ryhmän laajentaminen ensimmäisen direktiivin 6 artiklan perusteella merkitsisi Saksan ja Ranskan hallitusten mukaan seuraamuksen "asianmukaista" luonnetta koskevan yhteisöjen tuomioistuinten arvioinnin korvaamista kansallisen lainsäätäjän arvioinnilla, mikä ei ole riidanalaisen säännöksen eikä yleensääkään yhteisön direktiivien luonteen eikä tavoitteen mukaista.

25. Espanjan hallitus on puolustanut kirjallisissa huomautuksissaan täysin päinvastaista kantaa, jonka se on myös esittänyt suullisesti yhteisöjen tuomioistuimessa. Espanjan hallitus katsoo, että ensimmäisen direktiivin 6 artiklan säännösten ehdoton luonne johtuu siitä, että näissä säännöksissä asetetun velvoitteen toteuttamiseksi ei tarvita muita täytäntöpanotoimenpiteitä. Lisäksi se katsoo, että yhteisön lainsäädännössä valittu sanamuoto on riittävän täsmällinen. Espanjan hallitus huomauttaa, että vakiintuneen

oikeuskäytännön mukaan kansalliselle lainsäädännölle tunnustettu vapaus määrittää tarvittavat toimenpiteet direktiivin säännösten lopullisen tavoitteen saavuttamiseksi ei vaikuta direktiivin välittömään ja ehdottomaan luonteeseen.¹⁵ Toisin sanoen Espanjan hallituksen mukaan sillä ei ole merkitystä, ovatko tietyssä tapauksessa säädetyt seuraamukset "asianmukaisia" ensimmäisen direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden velvoite säätää seuraamukset yhtiöiden tilinpäätösten julkistamisen laiminlyönnistä on selkeä ja ehdoton, ja sillä on näin ollen välitön oikeusvaikutus Saksan oikeusjärjestyksessä.

26. Kannatan pikemminkin Saksan hallituksen noudattamaa lähestymistapaa. Tarkemmin sanoen näyttää siltä, että jos riidanalaisen säännöksen välitön oikeusvaikutus tunnustettaisiin, tämä rajoittaisi liiallisesti Saksan liittotasavallan harkintavaltaa valita julkistamisvelvoitteen laiminlyöviin pääomayhtiöihin sovellettavat seuraamukset tai jopa estäisi sen.

27. Mutta vaikka katsottaisiin, että ensimmäisen direktiivin riidanalainen säännös on selvä ja ehdoton, on todettava, että yhteisön säännökseen välittömästi perustuvan yleisen oikeuden tunnustaminen kenelle tahansa kolmannelle siten, että sillä on oikeus vaatia seuraamusten määräämistä yhtiöille, jotka

15 — Espanjan hallitus vetoaa edellä mainittuihin asiassa Franco-vich I ja asiassa Paccini Dori annettuihin ratkaisuihin. Ks. edellä alaviite 14.

ovat laiminlyöneet velvollisuutensa julkaista tilinpäätöksensä, perustuu mielestäni yhteisöjen tuomioistuimen yhtä vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön,¹⁶ jonka mukaan direktiiveillä ei ole välitöntä horisontaalista oikeusvaikutusta ja jossa suljetaan pois mahdollisuus, että niihin voitaisiin vedota yksityistä vastaan.¹⁷ Tätä väitettä tukevat sekä Saksan että Ranskan hallitus, mutta Espanjan hallitus ei yhdy siihen. Viimeksi mainittu katsoo, ettei käsiteltävänä olevaan tapaukseen liity kysymystä horisontaalisesta oikeusvaikutuksesta. Espanjan hallitus huomauttaa erityisesti, että päinvastoin kuin Oberlandesgericht Düsseldorfin ennakkoratkaisupyyntössä nimenomaisesti todetaan, kansallisen tuomioistuimen käsittelemä oikeusriita ei ole luonteeltaan puhtaasti yksityinen. Espanjan hallituksen mukaan käsiteltävänä olevan riita-asian asianosaisina ovat kantajina olevien jälleenmyyjien yhteenliittymä ja Saksan valtion viranomainen, joten kyseinen oikeussuhde kuuluu julkisoikeuden soveltamisalaan. Lisäksi Espanjan hallitus huomauttaa, että kyseessä oleva muutoksenhakukeino koskee Registergerichtin päätöstä, joten sitä ei ole kohdistettu toiseen yksityiseen eli tässä tapauksessa Daihatsu Deutschlandiin, eikä sen tavoitteena ole julkistamisvelvoitteen noudattamisen varmistaminen vaan Saksan toimivaltaisten viranomaisten velvoittaminen toteuttamaan asianmukaiset toimenpiteet sellaista yhtiötä vastaan, joka on laiminlyönyt tilinpäätöksensä julkistamisen. Ensimmäisen direktiivin 6 artiklassa ei myöskään aseteta välittömästi julkistamisvelvoitetta tietynlai-

sille yhtiöille. Samanaikaisesti Espanjan hallitus toteaa huomautuksissaan, että välitön horisontaalinen oikeusvaikutus voi olla ainoastaan tapauksissa, joissa direktiivissä välittömästi velvoitetaan yksityiset toimimaan määrättyllä tavalla kahden yksityisen välisessä riita-asiaissa.¹⁸ Espanjan hallitus katsoo, että sitä vastoin kolmen välisessä oikeussuhteessa — jollainen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu — eli silloin, kun yksityinen kääntyy viranomaisen puoleen toisen yksityisen menettelyn vuoksi, riita-asia menettää kahdenvälisen tai yksityisen luonteensa ja horisontaalinen oikeusvaikutus on kokonaan suljettava pois.

28. En usko, että tällaista lähestymistapaa voidaan hyväksyä. Mielestäni on tärkeää muistaa syy, miksi yhteisöjen tuomioistuin pitää kiinni siitä, ettei direktiiveille tunnusteta horisontaalista oikeusvaikutusta. Edellä mainitussa asiassa *El Corte Inglés* annetun tuomion¹⁹ 16 ja 17 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Se oikeuskäytäntö, joka koskee direktiivien välittömiä oikeusvaikutuksia suhteessa valtiioon, perustuu siihen, että direktiivit ovat velvoittavia ainoastaan suhteessa niihin jäsenvaltioihin, joille ne on osoitettu, ja tämän oikeuskäytännön tarkoituksena on taata se, että valtio ei voi hyötyä yhteisön oikeuden noudattamatta jättämisestä. Jos tämä oikeuskäytäntö ulotettaisiin koskemaan myös yksityisten välisiä suhteita, tällöin tunnustettaisiin, että Euroopan yhteisöllä on toimivalta säätää välittömin vaikutuksin yksityisiä koskevista velvoitteista, vaikka yhteisöllä on tällainen toimivalta ainoastaan silloin, kun sillä

16 — Ks. edellä alaviiteessä 14 mainitut asiat *Marshall*, tuomio 48 kohta, ja *Faccini Dori*, tuomion 20 kohta, sekä alaviiteessä 13 mainittu asia *Marleasing*, tuomion 6 kohta; ks. myös yhdistetyt asiat 372/85, 373/85 ja 374/85, *Traen ym.*, tuomio 12.5.1987 (Kok. 1987, s. 2141, 24 kohta); asia 14/86, *Pretore di Salò v. X*, tuomio 11.6.1987 (Kok. 1987, s. 2545, 19 kohta); asia C-221/88, *Busseni*, tuomio 22.2.1990 (Kok. 1990, s. I-495, 23 kohta); asia C-192/94, *El Corte Inglés*, tuomio 7.3.1996 (Kok. 1996, s. I-1281, 16 kohta) ja asia C-168/95, *Arcaro*, tuomio 26.9.1996 (Kok. 1996, s. I-4705).

17 — Tämän kysymyksen ovat tuoneet esille sekä Saksan hallitus että komissio.

18 — Espanjan hallitus tukee tällaista kantaa edellä mainittuja asioita *Marleasing* ja *Marshall* koskevassa tulkinnassaan (alaviitteet 13 ja 14).

19 — Ks. edellä alaviite 16.

on toimivalta antaa asetuksia ja tehdä päätöksiä — — .”

29. Jos Espanjan hallituksen väite hyväksyttäisiin, voitaisiin ensimmäisellä direktiivillä itsellään asettaa velvoitteita pääomayhtiöille kansallisesta lainsäädännöstä riippumatta. Tämän suuntainen kehitys olisi oikeuskäytännössä yleisesti tunnustettujen periaatteiden²⁰ vastaista ja ristiriidassa yhteisön oikeuden nykyisen institutionaalisen tasapainon²¹ kanssa. Direktiivillä ei missään tapauksessa voida velvoittaa välittömästi tiettyyn menettelyyn yksityisen vahingoksi ilman tätä tarkoitusta varten annettua kansallista lainsäädäntöä.²²

30. On myös huomattava, ettei seuraamuksen määräämistä vaativa asianosainen pannut asiaa vireille suoraan tilinpäätöksensä julkistamisen laiminlyönyttä yhtiötä vastaan, vaan kääntyi toimivaltaisen viranomaisen puoleen ja vaati sitä määräämään seuraamukset kyseiselle yhtiölle. Kantajan tärkeimpänä tavoitteena on saattaa valtion koneisto liikkeelle, jotta Daihatsu Deutschland -yhtiö velvoitettaisiin julkistamaan tilinpäätöksensä. Se että kantaja joutuu turvautumaan valtion pakotekoneistoon varmistaakseen sen, että yhtiö

noudattaa kyseistä velvoitetta, liittyy välittömästi kaikissa nykyaikaisissa oikeusjärjestelmissä voimassa olevaan yleiseen periaatteeseen, jonka mukaan yksityinen ei saa käyttää oman käden oikeutta, sillä velvoittaminen kuuluu yksinoikeutena julkiselle vallalle. Näin ollen yksinomaisesti seuraamuksista määräävien valtion viranomaisten toimenpiteet eivät vaikuta Verbandin ja Daihatsu Deutschlandin väliseen riita-asiaan eivätkä anna sille myöskään ”kolmen välistä” luonnetta, kuten Espanjan hallitus esittää.

31. Lisäksi ensimmäisen direktiivin tärkein tavoite on — kuten edellä on todettu — varmistaa pääomayhtiöitä koskevien tiettyjen tietojen julkistaminen. Jos direktiivissä todella tunnustettaisiin oikeuksia yksityisille, jotka siihen vetoavat, nämä oikeudet koskisivat kyseisen julkistamisen toteuttamista eivätkä seuraamusten määräämistä tätä julkistamisvelvoitetta laiminlyöville.²³ Seuraamus ei ole oikeussäännön tavoite sinänsä. Sillä ei suinkaan ole itsenäistä luonnetta, vaan se liittyy toimintavelvoitteeseen, jonka noudattaminen sillä on tarkoitus varmistaa.

20 — Ks. edellä alaviite 16.

21 — Sellaisena kuin siitä määrätään EY:n perustamissopimuksen 189 artiklassa, jossa määritetään yhteisön toimielinten toiminnan oikeudelliset muodot.

22 — Sitä suuremmalla syyllä se ei voi muodostaa välitöntä perustetta määrätä seuraamuksia yksityisille. Yhteisöjen tuomioistuimien on todennut, ettei direktiivillä itsessään ja kansallisesta lainsäädännöstä riippumatta voi olla sellaista vaikutusta, että sillä perustetaan tai vahvistetaan niiden rikosoikeudellista vastuuta, jotka rikkovat direktiivin säännöksiä (edellä alaviitteessä 16 mainitut asiat Pretore di Salò v. X ja Arcaro).

23 — Tällainen oikeus voitaisiin johtaa ensimmäisen direktiivin 2 artiklasta. Tähän säännökseen ei kuitenkaan tälläkään perusteella voida vedota välittömästi, sillä silloin tunnustettaisiin ensimmäisen direktiivin 2 artiklalle horisontaalinen oikeusvaikutus valtion sisäisessä oikeusjärjestyksessä. Ainoa ratkaisu olisi, kuten edellä on osoitettu (ks. 22 kohta), että Saksan lainsäädännössä olisi säännöksiä, jotka ensimmäisen direktiivin 2 ja 6 artiklan mukaisesti tulkiten tarjoaisivat saksalaiselle tuomioistuimelle tai Saksan toimivaltaiselle viranomaiselle keinot velvoittaa pääomayhtiöt julkistamaan tilinpäätöksensä. Tällaisessa esimerkkitapauksessa kansallisten viranomaisten olisi käytettävä valtion sisäisessä lainsäädännössä niille annettuja mahdollisuuksia varmistaa direktiivin tavoitteiden toteuttaminen.

32. Näin ollen koska ensimmäisessä direktiivissä säädetty velvoite menetellä tietyllä tavalla (julkistaa tilinpäätökset) koskee yksityisiä eikä siten voi tuottaa välittömiä oikeusvaikutuksia valtion sisäisessä oikeusjärjestyksessä, saman direktiivin säännöksellä, joka koskee kyseisen velvoitteen rikkomisesta määrättäviä seuraamuksia, ei myöskään samasta syystä voi olla välitöntä oikeusvaikutusta, koska päinvastaisessa tapauksessa voitaisiin määrätä välittömästi yksityisille tiettyjä velvoitteita tukeutumatta kansalliseen säännökseen.

33. Espanjan hallitus vetosi suullisessa käsittelyssä julkisasiamies Mischoon 28.11.1989 asiassa *Bussoni*²⁴ tekemään ratkaisuehdotukseen ja erityisesti kohtaan, jossa viitataan asiassa *Fratelli Costanzo* annettuun tuomioon,²⁵ ja päätteli, että olisi erotettava toisistaan tapaukset, joissa direktiivin soveltamisella on kielteisiä vaikutuksia yksityisille, ja tapaukset, joissa direktiivillä on horisontaalinen oikeusvaikutus. Toisin sanoen se, että yksityiselle direktiivin vertikaaliseen välittömään oikeusvaikutukseen perustuvan oikeuden soveltamisella on myös kielteisiä vaikutuksia muille yksityisille, ei tarkoita sitä, että direktiiviä olisi sovellettu välittömästi kyseisiin yksityisiin. Soveltaen edellä esitettyä päättelyä käsiteltävänä olevaan asiaan Espanjan hallitus katsoo, että jos Verbandin oikeus velvoittaa Saksan toimivaltaiset viranomaiset toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet velvoittaakseen *Daihatsu*

Deutschland -yhtiön julkistamaan tilinpäätöksensä tunnustetaan, tämä velvoite merkitsee ainoastaan direktiivin vertikaaliseen välittömään oikeusvaikutukseen ”välillistä epäsuotuisaa vaikutusta” eikä direktiivin välitöntä soveltamista kyseisen yhtiön vahingoksi.

34. Mielestäni ei ole perusteltua verrata nyt käsiteltävänä olevaa asiaa asiaan *Fratelli Costanzo*. Mainituksessa asiassa kyseessä oli julkisia rakennusurakoita koskevan sopimuksen tekeminen, ja siinä sovellettavana ollut kansallinen toimenpide oli ristiriidassa yhteisön direktiivissä asiasta annettujen säännösten kanssa. Yhteisöjen tuomioistuimien katsoi, että siinä tapauksessa, ettei hankintaviranomainen ollut noudattanut yhteisön säännöstä, yksityinen voi vedota kyseiseen säännökseen kansallisessa tuomioistuimessa kumotakseen julkista rakennusurakkaa koskevan tarjouskilpailun. Huomaan näin ollen, että kyseisessä asiassa yksityinen esiintyi yksinomaan viranomaista vastaan puhtaasti julkisoikeudellisessa asiassa, jossa se halusi sille yhteisön oikeudessa myönnetyn oikeuden tunnustamista saadakseen julkisen rakennusurakkasopimuksen. Oikeus, johon se vetosi, ei välttämättä liittynyt välittömästi toisen yksityisen velvoitteeseen, vaikka oikeuden toteuttaminen eli julkisia hankintoja koskevan sopimuksen teko koskikin tietyllä tavoin kilpailijaa, jolle kyseinen rakennusurakka oli annettu sen vuoksi, ettei direktiivissä säädettyä lainmukaista menettelyä ollut noudatettu. Tämä yhteen tai useampaan kilpailijaan kohdistuva kielteinen vaikutus on välillinen ja johtuu direktiivissä tunnustetun oikeuden noudattamisesta. Se ei merkitse välitöntä velvollisuutta kolmansille kilpailijoille ja viime kädessä se voidaan yhdistää välittömästi kansallisten viranomaisten lainvastaisen toiminnan vaikutuksiin eikä direktiiviin. Lisäksi tällaiset julkisoikeudelliseen säännökseen

24 — Mainittu edellä alaviitteessä 16.

25 — Asia 103/88, *Fratelli Costanzo*, tuomio 22.6.1989 (Kok. 1989, s. 1839).

perustuvan subjektiivisen oikeuden — esimerkiksi direkttiivien vertikaalisesta välittömästä oikeusvaikutuksesta johtuvan oikeuden — soveltamisesta kolmansille osapuolille aiheutuvat seurannaisvaikutukset ovat tavanomaisia ja johtuvat välittömästi oikeussuhteiden monimuotoisuudesta ja vuorovaikutuksesta ja ovat siis ominaisia oikeudelliselle ilmiölle. Horisontaaliseen välittömään oikeusvaikutukseen voidaan vedota, jos seuraukset eivät ole ainoastaan välillisiä seurannaisvaikutuksia vaan yksityisille välittömästi asetettuja velvoitteita, jotka johtuvat ainoas-

taan direkttiivin soveltamisesta. Tämä pätee mielestäni käsiteltävänä olevaan tapaukseen. Riippumatta siitä, minkälainen oikeus Verbandin hyväksi on tunnustettu, sen pitäisi ehdottomasti vastata yksityiselle, tässä tapauksessa Daihatsu Deutschlandille asetettua vastaavaa velvoitetta julkistaa tilinpäätöksensä ja siten täyttää tehtävänsä. Kyseinen velvollisuus olisi liitettävä välittömästi direktiiviin eikä Saksan kansallisten viranomaisten toimintaan, jolla se pyrki noudattamaan jälleenmyyjien yhteenliittymälle kuuluvaa subjektiivista julkisoikeudellista oikeutta.

VI Ratkaisuehdotus

35. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Uhkasakko, jonka määräämistä voi vaatia ainoastaan osakas, velkoja tai useamman yrityksen yhteinen yritysneuvosto taikka yhtiön yritysneuvosto, ei ole asianmukainen seuraamus niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 58 artiklan 2 kohdassa tarkoituiltu yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi, 9 päivänä maaliskuuta 1968 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin 68/151/ETY 6 artiklassa tarkoitettua pääomayhtiön laiminlyönnistä julkaista taseensa. Jos kuitenkin ei ole muita kansallisia säännöksiä, jotka yhteisön oikeuden mukaisesti tulkittuina olisivat asianmukainen keino saattaa edellä mainittu direktiivi osaksi kansallista oikeusjärjestystä, direktiivin 6 artiklaan ei voida vedota, jotta muille kuin kansallisen lainsäädännön vastaavassa säännöksessä nimenomaisesti mainituille henkilöille tunnustettaisiin oikeus toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on saada määrätyn valtion sisäisessä oikeusjärjestyksessä säädetty uhkasakko.